

The Components of Premarital Counseling based on the Integration of Bowen's Intergenerational Theory and Savikas's Constructivist Career Theory (Intergenerational Constructivism Premarital Counseling): An Example of Theoretical Integration in Practice

ARTICLE INFO

Article Type

Research Article

Authors

Ali Raki¹

Seyed Hamid Atashpour^{2*}

Mohsen Golparvar³

How to cite this article

Ali Raki, Seyed Hamid Atashpour, Mohsen Golparvar, The Components of Premarital Counseling based on the Integration of Bowen's Intergenerational Theory and Savikas's Constructivist Career Theory (Intergenerational Constructivism Premarital Counseling): An Example of Theoretical Integration in Practice, *Islamic Life Style*. 2023; 7 :43-53

1. PhD student, Department of Consulting, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

2. Associate Professor, Department of Psychology, Isfahan Branch (Khorasgan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran (Corresponding Author).

3. Associate Professor, Department of Psychology, Isfahan Branch (Khorasgan), Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

* Correspondence:

Address:

Phone:

Email: hamidatashpour@gmail.com

Article History

Received: 2023/03/31

Accepted: 2023/05/21

ABSTRACT

Purpose: The purpose of this research was to analyze the components of marriage counseling based on the methods and marriage counseling based on the theory of intergenerational integration of Bowen's theory and the constructivist theory of Savikas career counseling theory (constructivist premarital counseling).

Materials and methods: The environment of this research was all the texts in the field of the mentioned theory. The method of selecting the texts was among the texts of Bowen's intergenerational family therapy theory and Savika's career counseling theory in the range of years (2013-2022). The criterion of the number of texts was based on the principle of data saturation. The method of collecting information was line by line study of texts, based on questions related to relevant components for premarital counseling in these two theories. The data obtained from the review of the texts were analyzed using the traditional content analysis method of Heish and Shannon (2005).

Findings: The results of the content analysis showed that in the constructivist theory of Savikas, the concept of life designing and the concepts derived from it are suitable for matching with premarital counseling, and in the intergenerational theory, the seven concepts of self-differentiation, family projection, nuclear family emotional system, emotional breakdown, intergenerational transfer process and social regression are suitable for marriage counseling. Then, these concepts were combined according to Yousefi's and Golparvar's method (2023) for theoretical integration, and finally the premarital counseling model was designed based on the integrated model.

Conclusion: In general, according to the process of extracting this model, it can be said that this model is qualitatively valid and can be evaluated at the level of designing an educational package and testing the variables related to marriage.

Keywords: Marriage, Premarital Counseling, Qualitative Analysis, Qualitative Content Analysis, Constructivist Theory, Intergenerational Theory

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۱/۱۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۳۱

*نویسنده مسئول: hamidatashpour@gmail.com

مقدمه

ازدواج از جمله انتخاب‌های بسیار مهمی است که تبعات مثبت و منفی آن همیشه با فرد متاهل همراه است بنابراین افراد باید به انتخاب‌هایی دست بزنند که کمترین مشکلات و بیشترین ثمرات را برای آنان در پی داشته باشد (۱). به طور آگاهانه هدف افراد از ازدواج رشد و بالندگی است اما برخی از آنان نه تنها موفق نمی‌گردند به این رشد برسند بلکه بسیاری از داشته‌های اولیه را نیز از دست می‌دهند و سرخورده از نهاد خانواده خارج می‌شوند در حالیکه بارو خود را به تصمیم‌گیری مناسب از دست داده‌اند و نگران از ناتوانی برای انتخاب مجدد شریک زندگی مناسب هستند و ممکن است مجدداً نیز مرتکب خطای در انتخاب گردند؛ آمار افزایش طلاق در ایران و تکرار طلاق موید این گزاره‌ی خبری است (۲)

افراد مجرد، خانواده‌های گسترده و متولیان پیش‌گیری از آسیب‌های اجتماعی همگی برآند تا آمار طلاق را به حداقل برسانند یکی از راهکارهایی که در سال‌های اخیر بسیار مورد توجه گروه‌های مذکور قرار گرفته مشاوره‌ی پیش از ازدواج است. شناخت طرفین، تناسب آن دو با هم و ارزیابی توانایی تعامل و تعهد پس از ازدواج سه کارکرد مهم مشاوره‌ی پیش از ازدواج است (۳) با توجه به این سه کارکرد مهم تا کنون الگوهای مختلفی برای مشاوره ازدواج معرفی شده است این مدل‌ها زوجین را تشویق به گفتگو درباره مسائل مالی، ارتباطی، عقاید و ارزش‌ها، نقش‌ها در ازدواج، عاطفه و مسائل جنسی، تمایل به فرزندآوری، تصمیم‌گیری نحوه‌ی برخورد با خشم و چگونگی صرف زمان با هم می‌کند (۴) برای مثال نوابی‌فر و همکاران (۵) و نوابی‌فر، آتش‌پور و گل‌پرور (۶) مدل مشاوره‌ی ازدواجی را از تیپ‌شناسی انیاگرام استخراج کرده‌اند و اثربخشی آن را بررسی کرده‌اند؛ خانبانی، گل‌پرور و آقایی (۷) به معرفی مدل مشاوره‌ی پیش از ازدواج با عنوان ازدواج موفق پرداخته‌اند. جوکار، یوسفی، ترکان به استخراج مدل جامع ازدواج موفق پرداخته‌اند؛ کاوه‌ای سده و همکاران (۸) مدل مشاوره‌ی ازدواج خبره محور را معرفی کرده‌اند و جوکار، یوسفی و (۹) الگوی واقعیت محور مشاوره‌ی پیش از ازدواج را بر اساس نظریه خانواده درمانی استخراج کرده‌اند؛ هر کدام از مدل‌های مذکور با توجه به بافت نظری یا فرهنگی بر سازه‌های روانشناختی در مشاوره‌ی پیش از ازدواج تمرکز کرده‌اند (۱-۸).

امروزه یکی از شیوه‌های رایج علمی برای تولیدات علمی و کاربردی موثرتر استفاده از روش‌های تلفیقی برای دستیابی به منابع غنی‌تر است یکی از انواع تلفیق، تلفیق نظری^۱ است که می‌کوشد دو نظریه متفاوت را که ضمن داشتن اصول، راهبردها و فنون خود نقدهایی به آنان وارد است را در هم ادغام کند و از این رهگذر به منبعی قوی‌تر برای پاسخگویی به نیازهای مراجعان دست یابد (۹)

مؤلفه های مشاوره ی پیش از ازدواج مبتنی بر تلفیق نظریه ی بین نسلی بوئن و نظریه سازه گرای مسیر زندگی ساویکاس (مشاوره پیش از ازدواج بین نسلی سازه گرایی): یک نمونه تلفیق نظری در عمل

علی راکی^۱

دانشجوی دکتری، گروه مشاوره، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

سیدحمید آتش پور^{۲*}

دانشیار، گروه روان‌شناسی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول).

محسن گل‌پرور^۳

دانشیار، گروه روان‌شناسی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر، واکاوی مؤلفه های مشاوره ازدواج مبتنی بر تعیین روند و محتوای مشاوره ازدواج بر اساس تلفیق نظریه ی بین نسلی بوئن و نظریه سازه گرای مسیر زندگی ساویکاس (مشاوره پیش از ازدواج سازه گرایی) بود.

مواد و روش‌ها: محیط این پژوهش کلیه ی متون در زمینه ی نظریه های مذکور بود. روش انتخاب متون به روش هدفمند از بین متون نظریه خانواده درمانی بین نسلی بوئن و نظریه ی مشاوره ی مسیر زندگی ساویکاس در محدوده سال‌های (۲۰۱۳-۲۰۲۲) بود. ملاک تعداد متون بر اساس رعایت اصل اشباع داده بود. روش گردآوری اطلاعات مطالعه ی خط به خط متون، مبتنی بر سؤالات مرتبط با مؤلفه های متناسب برای مشاوره ی پیش از ازدواج در این دو نظریه بود. داده های حاصل از بررسی متون به کمک روش تحلیل محتوای مرسوم هیش و شانون (۲۰۰۵) تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج تحلیل محتوا نشان داد که در نظریه ی سازه گرای ساویکاس مفهوم طرح ریزی زندگی و مفاهیم مشتق شده از آن برای منطبق شدن با مشاوره ی پیش از ازدواج مناسبند و در نظریه ی بین نسلی هفت مفهوم تمایز خود، فراقکنی خانواده، نظام عاطفی هسته ای خانواده، گسلس عاطفی، فرآیند انتقال بین نسلی و واپسروزی اجتماعی برای مشاوره ی ازدواج مناسبند. سپس این مفاهیم به روش یوسفی و گل‌پرور (۲۰۲۳) برای تلفیق نظری در هم تلفیق شدند و در نهایت بر اساس مدل تلفیقی مدل مشاوره ی پیش از ازدواج طراحی شد.

نتیجه گیری: در کل با توجه به فرآیند استخراج این مدل می‌توان گفت به لحاظ کیفی این مدل از اعتبار برخوردار است و قابل ارزیابی در سطح طراحی یک بسته ی آموزشی و بررسی آزمایشی بر روی سازه های مرتبط با ازدواج است.

واژه‌های کلیدی: ازدواج، مشاوره پیش از ازدواج، تحلیل کیفی، تحلیل محتوای کیفی، نظریه ی سازه گرایی، نظریه ی بین نسلی

^۱ -Therotical Integration

از این رو پژوهش حاضر بر آن بود تا به کمک سنت پژوهش کیفی به کمک روش تحلیل محتوا به شیوه‌ی مرسوم^۴ به مطالعه‌ی این دو نظریه بپردازد و پس از آن به روش تلفیق دو نظریه از یوسفی و گلپور دو نظریه را تلفیق نماید و در نهایت روش تلفیقی با مشاوره-ی پیش از ازدواج منطبق گردد. علت انتخاب این دو نظریه برای تلفیق آن بود که از یک سو مشاوره‌ی ازدواج مربوط به حوزه‌ی خانواده و روانشناسی خانواده و متعلقاتش است از سوی دیگری نوعی انتخاب فردی برای کل مسیر زندگی است بنابراین یک بعد آن را نظریه‌ی بوئن و بعد دیگر آن را نظریه‌ی سازه‌گرای مسیروشغلی سائیکاس می‌تواند پوشش دهد. نتایج این پژوهش نه تنها به غنای متون مشاوره‌ی پیش از ازدواج و پیشگیری از طلاق کمک می‌کند بل زمینه‌ی پژوهش‌های بیشتر در این زمینه را فراهم ساخته و الگویی برای مراحل تلفیق نظری در اختیار پژوهش‌گران قرار می‌دهد. به این ترتیب این پژوهش به دنبال پاسخ به این سوال بود مشاوره‌ی پیش از ازدواج بر اساس تلفیق نظریه‌ی سازه‌گرای (۱۱) و نظریه‌ی بین نسلی بوئن (۱۲) یا مشاوره پیش از ازدواج بین نسلی سازه‌گرا از چه مولفه‌هایی تشکیل شده است؟

مواد و روش‌ها

روش پژوهش، محیط پژوهش و متون منتخب: با توجه به اینکه موضوع این پژوهش واکاوی مولفه‌های نظریه‌ی سازه‌گرای مشاوره‌ی مسیروشغلی جهت دستیابی به مفاهیم اصلی این نظریه و منطبق سازی آن با مشاوره‌ی ازدواج بود بنابراین به لحاظ روش شناسی این پژوهش از نوع تحقیقات تلفیقی از نوع نظری^۵ (۹) بود. در ادامه سه مرحله‌ی انجام این پژوهش آمده است:

۱- برای تحلیل متون از تحلیل محتوای^۶، به روش طرح مرسوم^۷ (۲۲) استفاده شد. این طرح زمانی کاربرد دارد که نظریه‌ها و متون پژوهشی مربوط به موضوع مورد مطالعه موجود باشد (۲۳) در این پژوهش نیز نظریه‌ها (بین نسلی بوئن و سازه‌گرای سائیکاس) موجود بود و کلیه‌ی کدها و مقوله‌ها به طور مستقیم از متون استخراج شد. ۲- سپس برای تلفیق دو نظریه با توجه به نتایج تحلیل محتوای هر نظریه از روش یوسفی و گلپور^۸ (۲۰۲۳) استفاده شد که عبارت بود از: (۱) مشخص سازی نقاط قوت هر روش، (۲) مشخص سازی معایب هر روش، (۳) تایید نقاط قوت و ضعف مستخرج توسط متخصصین خانواده درمانی و مسلط بر نظریه‌های مورد بررسی، (۴) تلفیق دو روش به منظور استفاده از نقاط قوت هر روش در جهت رفع نقاط ضعف روش دیگر، (۵) تایید مولفه نهایی روش تلفیقی توسط خانواده درمانگران، (۶) تهیه بسته درمانی تلفیقی براساس خط‌مشی‌های APA، (۷) اعتباریابی بسته تدوین شده. لازم به ذکر است گرچه در این پژوهش تا پایان مرحله‌ی هفتم ادامه یافت اما بسته‌ی مستخرج و اعتباریابی آن در مقاله‌ای دیگر گزارش شد.

در همین راستا به نظر می‌رسد دو نظریه که تلفیق آن دو می‌تواند به بهبود تولید علم کاربردی در مشاوره‌ی پیش از ازدواج کمک نماید نظریه‌ی سازه‌گرای سائیکاس^۱ و نظریه‌ی بین نسلی بوئن است. نظریه سازه‌گرای سائیکاس سال‌هاست که اثربخشی خود را بر ابعاد مختلف زندگی جوانان نشان داده است (۱۰)؛ در این نظریه چند مفهوم بنیادی و مهم وجود دارد که قابلیت انطباق با مشاوره‌ی پیش از ازدواج را دارد از جمله این مفاهیم می‌توان به سه مفهوم انطباق پذیری، روایت زندگی و شخصیت اشاره کرد که هر یک به سوال مهمی در انتخاب‌های مهم زندگی شغلی پاسخ می‌دهد شخصیت می‌گوید چه شغلی؟ روایت زندگی می‌گوید چرا این شغل؟ انطباق پذیری می‌گوید چطور انتخابم را مدیریت نمایم؟ به این ترتیب این نظریه ممکن است بتواند در حیطه‌ی مشاوره‌ی پیش از ازدواج هم به این سه سوال مهم پاسخ دهد: چه همسری؟ چرا این همسر و چطور انتخابم و ازدوایم را مدیریت نمایم؟ (۱۱ و ۱۲)

از سوی دیگر سال‌هاست پژوهش‌ها (۱۳-۱۵) و مبانی نظری (۱۶) نشان داده‌اند که انتخاب‌ها در خانواده متأثر از نیروهای عمودی است نیروهایی که نسل به نسل همچون خزانه‌ی باورها، رفتارها و هیجانات از نسلی به نسل دیگر انتقال می‌یابد و انتخاب‌های خانوادگی از جمله انتخاب همسر را تحت تاثیر قرار می‌دهد یکی از نظریه‌های شناخته شده در این حیطه نظریه‌ی بین نسلی بوئن^۲ است. این نظریه با دو هدف کاهش اضطراب و افزایش تمایز خود^۳ در خانواده نظریه‌ای نام آشنا در حوزه‌ی درمان و پژوهش در خانواده است. از آنجا که وی و پژوهش‌های وابسته به او نشان داده‌اند که کاهش اضطراب و افزایش تمایز خود به پایداری خانواده کمک می‌نماید (۱۷ و ۱۸)؛ بنابراین به نظر می‌رسد این نظریه و مفاهیم اصلی و مکمل آن می‌تواند برای مشاوره‌ی ازدواج مناسب باشد. در عین حال مشاوره‌ی پیش از ازدواج با توجه به کارکردهایش هم نیاز به توجه به متغیرهای سیستمی و هم توجه به متغیرهای فردی را می‌طلبد بنابراین به نظر می‌رسد هر یک از دو نظریه مذکور به تنهایی برای مشاوره‌ی پیش از ازدواج دارای خلاءهایی هستند اما تلفیق این دو می‌تواند به ارائه مدل جامع‌تری از مشاوره‌ی پیش از ازدواج ختم شود (۱۹).

به هر حال تاکنون پژوهش‌های گوناگون مدل‌های مشاوره‌ی پیش از ازدواج و ازدواج را مدنظر قرار داده‌اند برای مثال افسری‌راد، عارفی و گلپور^۴ (۲۰) مشاوره‌ی پیش از ازدواج اولسون را معرفی کرده‌اند؛ آن‌ها مدل غنی‌سازی ازدواج مبتنی بر واقعیت درمانی را معرفی کرده‌اند؛ اختیاری امیری، فرحبخش، کلانترهرمزی و سلیمی هرمزی (۲۱) الگوی مطلوب مشاوره‌ی پیش از ازدواج را بر اساس مبانی اسلامی معرفی کرده‌اند اما بررسی بانک‌های اطلاعاتی به هنگام نگارش این مقاله دال بر عدم وجود مقاله‌ی چاپ شده در حوزه‌ی تلفیقی برای مشاوره‌ی پیش از ازدواج و به طور خاص در زمینه‌ی تلفیق این دو نظریه بود.

6- Content analysis method

7- conventional

1- Savicas

2- Bowen's Intergeneration Theory

3- Self-differention

4- conventional content analysis

5- assimilative integration

بررسی قرار گرفت، کتاب‌ها، مقالات و رساله‌های داخلی و خارجی که محوریت آنها نظریه‌ی سازه‌گرایی مسیر شغلی و نظریه‌ی بین نسلی بوئن بود، مد نظر قرار گرفت. ملاک‌های ورود عبارت بودند از: متون از متون اصلی انتخاب شوند، متون مربوط به ده سال اخیر باشد؛ یکی از مفاهیم اصلی آن دو نظریه‌ی مذکور باشد. ملاک‌های خروج عبارت بودند از: متون ناشر معتبر نداشته باشد؛ متن مربوط به پایان نامه‌های دانشجویی کارشناسی باشد. لازم به ذکر است طبق بررسی‌های انجام شده در بانک‌های اطلاعاتی موجود مقاله‌ی چاپ شده‌ای تا زمان نگارش این مقاله در خصوص موضوع مورد نظر به زبان فارسی یافت نشد.

۳- در نهایت این روش تلفیقی بر اساس سه کارکرد مهم مشاوره‌ی ازدواج یعنی شناخت طرفین، تناسب آن دو با هم و توانایی تعامل و تعهد پس از ازدواج (۳) منطبق شد. در فرآیند تطبیق با مشاوره‌ی پیش از ازدواج نقش راهنما به عنوان خانواده‌درمانگر و مشاور پیش از ازدواج و همچنین سایر همکارانش در این حوزه کلیدی بود. در پژوهش حاضر محیط پژوهش متون مربوط به نظریه‌ی سازه-گرایی مسیرشغلی و نظریه‌ی بین نسلی بوئن بود. انتخاب متون تا اشباع داده‌ها ادامه یافت. اشباع داده‌ها پس از پنج الی شش منبع برای هریک از مباحث نظری به وقوع پیوست با این حال انتخاب متون تا ۸ متن افزایش یافت. این متون در بازه زمانی ۱۹۹۰ تا ۲۰۲۲ مورد

جدول ۱. متون منتخب مرتبط با متون نظریه سازه‌گرایی ساویکاس و بوئن بر اساس ملاک‌های ورود و خروج

ردیف	متون مربوط به نظریه ساویکاس
۱	Savickas, M. L. (2000). Renovating the psychology of careers for the twenty-first century. <i>The future of career</i> , 22, 53-68.
۲	Savickas, M. L. (2013). Career construction theory and practice. <i>Career development and counseling: Putting theory and research to work</i> , 2, 144-180.
۳	Savickas, M. L. (2002). Career construction. <i>Career choice and development</i> , 149(205), 14-38.
۴	Savickas, M. L. (1995). Constructivist counseling for career indecision. <i>The Career Development Quarterly</i> , 43(4), 363-373.
۵	Savickas, M. L. (2012). Life design: A paradigm for career intervention in the 21st century. <i>Journal of Counseling & Development</i> , 90(1), 13-19.
۶	Savickas, M. L. (2005). Toward a comprehensive theory of career development: Dispositions, concerns, and narratives. In <i>Contemporary models in vocational psychology</i> (pp. 303-328). Routledge.
۷	Savickas, M. L. (2008). David V. Tiedeman: Engineer of career construction. <i>The Career Development Quarterly</i> , 56(3), 217-224.
۸	Savickas, M. (2019). <i>Career counseling</i> (pp. xvi-194). Washington, DC: American Psychological Association.
ردیف	متون مربوط به نظریه بوئن
۱	Calatrava, M., Martins, M. V., Schweer-Collins, M., Duch-Ceballos, C., & Rodríguez-González, M. (2022). Differentiation of self: A scoping review of Bowen Family Systems Theory's core construct. <i>Clinical psychology review</i> , 91, 102101.
۲	Klever, P. (2003). Intergenerational fusion and nuclear family functioning. <i>Contemporary Family Therapy</i> , 25(4), 431-451.
۳	Bartle-Haring, S., & Probst, D. (2004). A test of Bowen theory: Emotional reactivity and psychological distress in a clinical sample. <i>The American Journal of Family Therapy</i> , 32(5), 419-435.
۴	Thompson, H. M., Wojciak, A. S., & Cooley, M. E. (2019). Family-based approach to the child welfare system: an integration of Bowen family theory concepts. <i>Journal of Family Social Work</i> , 22(3), 231-252.

- Rosen, K. H., Bartle-Haring, S., & Stith, S. M. (2001). Using Bowen theory to enhance understanding of the intergenerational transmission of dating violence. *Journal of Family Issues*, 22(1), 124-142. ۵
- Miller, R. B., Anderson, S., & Keala, D. K. (2004). Is Bowen theory valid? A review of basic research. *Journal of marital and family therapy*, 30(4), 453-466. ۶
- Brown, J. (1999). Bowen family systems theory and practice: Illustration and critique. *Australian and New Zealand Journal of Family Therapy*, 20(2), 94-103. ۷
- Rabstejnek, C. V. (2012). Family systems & murray bowen theory. *Posted Articles (January 2009)*, 4. ۸

به منظور رعایت این هدف در پژوهش حاضر تمامی متغیرها مدنظر قرار گرفت تا زمینه مورد بررسی را کاملتر توصیف نماید. موقعیت محقق: منظور از ملاک محقق در اعتباریابی آن است که محقق با درک جایگاه خویش تأثیر ناآگاهانه بر تفسیر متون نداشته باشد. در این پژوهش محقق تلاش کرد، تا با آگاهی از جایگاه خویش، از هر گونه سوگیری در انتخاب آزمودنی‌ها، تحلیل و تفسیر مصاحبه‌ها پرهیز نماید، همچنین با کمک گرفتن از یک متخصص دیگر در تحلیل‌ها، از هر گونه تأثیر ناآگاهانه بر تفسیرها و تحلیل‌ها بپرهیزد.

روش گزارش: منظور از ملاک سبک گزارش، سبکی است که سایر متخصصان و بهره‌برداران از آن به خوبی بتوانند نتایج پژوهش را درک کنند. در این پژوهش تلاش شد تا گزارش‌های کیفی به شکل جدول و نموداری درآید تا فهم آن آسان گردد. سه سوسازی محققین: منظور از سه سوسازی محققین آن است که افراد مختلف کدگذاری و تحلیل داده‌ها را انجام دهند. در این پژوهش مصاحبه توسط محقق کدگذاری و تحلیل داده‌ها توسط محقق، استاد راهنما و یک متخصص کدگذاری پژوهش‌های کیفی انجام شد.

روش اجرا و تحلیل داده‌ها

در کل به طور خلاصه به منظور تحلیل داده‌ها در بخش اول از روش تحلیل محتوای مرسوم هیش و شانون (۲۲) استفاده شد و برای بخش دوم یعنی قسمت تلفیق از روش تلفیق نظری استفاده شد که به مراحل هر دو روش پیش از این اشاره شد. خلاصه‌ی تحلیل محتوا در بخش اول در جدول (۲) در ادامه آمده است که حاصل ۱۲۵ کدبندی اولیه از نظریه‌ی سائیکاس (۱۱) و ۸۹ کدبندی اولیه از نظریه‌ی بوئن (۱۲) است:

ابزار پژوهش

به منظور گردآوری داده‌ها از یک پرسشنامه‌ی راهنما و مطالعه‌ی دقیق متون استفاده شد؛ سوالات این پرسشنامه راهنمای بود که محقق را وادار می‌داشت تا در متون مربوط، بر مفاهیم دو نظریه‌ی پایه در این پژوهش متمرکز باشد و از عبارات‌های کلیدی و مهم یادداشت برداری کند. پس از مشخص شدن منابعی که باید مورد تحلیل قرار می‌گرفتند، این منابع به صورت سطر به سطر مورد مطالعه قرار گرفته، بررسی محتوایی و تحلیل محتوا شده و کدگذاری شدند و به سمع و نظر استاد راهنما و مشاور رسیدند. در این مرحله انسجام و همخوانی داده‌ها به لحاظ معنی و مفهوم با هم بررسی شد و در عین حال تمایزات واضح و مشخصی میان محتوا ایجاد شد. در مرحله بعد، منابع به کمک اساتید راهنما و مشاور، مورد مطالعه و بررسی دقیق قرار گرفت و مضامین به دست آمده، بازنگری شدند. لازم به ذکر است داده‌ها هم‌زمان با گردآوری آن‌ها تحلیل می‌شد، یعنی تعامل متقابل بین آنچه که دانسته می‌شود و آنچه باید دانسته شود و رفت و برگشت بین داده‌ها و تحلیل رخ داد، این کار جوهر دستیابی به روایی و پایایی است. در این پژوهش نیز گردآوری و تحلیل هم‌زمان داده‌ها و حرکت مکرر رفت و برگشتی بین داده‌ها و کدها انجام شد. همچنین جهت رعایت اعتبار و پایایی نتایج نکات زیر بر اساس نظر رز و جانسون (۲۰۲۰) به شرح زیر رعایت شد: سودمندی: مفید بودن معیاری است، که نشان‌دهنده آن است، که یافته‌های حاصل از پژوهش کیفی، سودمند و روشن‌کننده پژوهش مورد مطالعه است و با توجه به این که هدف این پژوهش، دستیابی مشاوره‌ی پیش از ازدواج تلفیقی دو نظریه بود پس می‌تواند در جهت آگاهی‌دهی به مشاوران خانواده و مراجعان در جهت بهبود مشاوره‌ی پیش از ازدواج مفید و مؤثر باشد.

تمامیت زمینه‌ای: منظور از ملاک تمامیت زمینه‌ای آن است که پدیده تحت مطالعه با توجه به زمینه مورد بررسی مطالعه شود و

جدول ۲: خروجی تحلیل پنج مرحله‌ی تحلیل محتوای مرسوم هیش و شانون (۲۲)

ردیف	مفهوم اصلی	خرده مفاهیم	مفهوم اصلی	خرده مفاهیم	
۱	فلسفه مدرنیته	واقعیت عینی وجود دارد	فلسفه پست مدرن	واقعیت نسبی است برداشت از واقعیت به فرهنگ و جامعه بستگی دارد حتی در ذهن درمانگر	
		بهبود تمایز خود	هدف	انطباق پذیری هدفمندی	
		کاهش اضطراب	هدف	روایت پذیری داستان زندگی	
		تمایز خود	مفاهیم اصلی	دغدغه‌مندی در مسیر شغلی کنترل بر مسیر شغلی اعتماد مسیر شغلی کنجکاوی مسیر شغلی	
۲	مفاهیم اصلی	جایگاه همشیرها	تفکر به سازگرای ساویکاس	تعهد مسیر شغلی طرح ریزی زندگی شخصیت (علائق مسیر شغلی) روایت زندگی هویت جدید	
		فرآیند انتقال بین نسلی		مفاهیم اصلی	تاکید بیش از اندازه بر تناسب بی تفاوتی بی تصمیمی غیرواقع بینی بی اعتمادی بی تعهدی دید محدود به زندگی خود توصیفی به صفات محدود
		مثلث سازی		آسیب شناسی	آسیب شناسی
		واپس روی اجتماعی جایگاه همشیرها		شناسی	بی تعهدی
۳	آسیب شناسی	امتزاج	تفکر به سازگرای ساویکاس	تاکید بیش از اندازه بر تناسب بی تفاوتی بی تصمیمی غیرواقع بینی بی اعتمادی بی تعهدی دید محدود به زندگی خود توصیفی به صفات محدود	
		اضطراب		آسیب شناسی	تاکید بیش از اندازه بر تناسب بی تفاوتی بی تصمیمی غیرواقع بینی بی اعتمادی بی تعهدی دید محدود به زندگی خود توصیفی به صفات محدود
		فرافکنی		آسیب شناسی	تاکید بیش از اندازه بر تناسب بی تفاوتی بی تصمیمی غیرواقع بینی بی اعتمادی بی تعهدی دید محدود به زندگی خود توصیفی به صفات محدود
		جدایی عاطفی		آسیب شناسی	تاکید بیش از اندازه بر تناسب بی تفاوتی بی تصمیمی غیرواقع بینی بی اعتمادی بی تعهدی دید محدود به زندگی خود توصیفی به صفات محدود
۴	آسیب شناسی	پیروی از میراث خانوادگی غلط - اختلافات کهنه با والدین	تفکر به سازگرای ساویکاس	تاکید بیش از اندازه بر تناسب بی تفاوتی بی تصمیمی غیرواقع بینی بی اعتمادی بی تعهدی دید محدود به زندگی خود توصیفی به صفات محدود	
		اثلاف با شخص سوم بر علیه همسر		آسیب شناسی	تاکید بیش از اندازه بر تناسب بی تفاوتی بی تصمیمی غیرواقع بینی بی اعتمادی بی تعهدی دید محدود به زندگی خود توصیفی به صفات محدود
		اختلاف و تعارض با همشیرها - نداشتن تجربه همشیر غیر همجنس		آسیب شناسی	تاکید بیش از اندازه بر تناسب بی تفاوتی بی تصمیمی غیرواقع بینی بی اعتمادی بی تعهدی دید محدود به زندگی خود توصیفی به صفات محدود
		نپذیرفتن هویت جدید		آسیب شناسی	تاکید بیش از اندازه بر تناسب بی تفاوتی بی تصمیمی غیرواقع بینی بی اعتمادی بی تعهدی دید محدود به زندگی خود توصیفی به صفات محدود
۵	ارزیابی	ژنوگرام	تفکر به سازگرای ساویکاس	ارزیابی روایت	
		سوالات فرآیندی		ارزیابی عینی انطباق پذیری	
		مشاهده		ارزیابی شخصیت	
۶	فنون	مثلث زدایی	تفکر به سازگرای ساویکاس	تمرکز بر امکانات و بافت نه بر صفات	
		گوش دادن		تاکید بر مهارت‌های مقابله	
		کنترل واکنش‌گری هیجانی		توجه به نقش‌های زندگی	
		تعریف من موضع		روشن سازی ارزش‌ها	
		حل اختلافات و تعارضات مربوط به خانواده گسترده		بازنویسی روایت زندگی	
		افزایش تمایز خود		چینش اهداف در روایت جدید	
		کاهش امتزاج خود		آموزش وسعت نظر از طریق تجربه‌ی هویت جدید	

پس از اتمام تحلیل محتوا بخش دوم یعنی روند تلفیق دو بسته طبق جدول ۳ مزایا و معایب نظریه‌ی بین نسلی بوئن را نشان می‌دهد. مراحل یوسفی و گلپور (۲۰۲۳) آغاز شد.

جدول (۳): مزایا و معایب نظریه‌ی بین نسلی بوئن

مزایا	معایب
داشتن شاخص‌های روشن و مشخص برای خانواده سالم	بی‌توجهی به قدرت تشخیص مراجع
توجه به شکل دادن به من - موضوع	ضعف در توانمند کردن اعضای خانواده برای حل مسئله
توجه به قدرت خانواده‌ی گسترده در مختل کردن خانواده	عدم وجود راهبردهای روشن
ممانعت از شکل‌گیری مثلث‌سازی	بی‌توجهی به معنای حاکم بر روابط
بهبود مهارت‌های ارتباطی	تاکید بیش از اندازه بر گذشته
افزایش تمایز خود	توجه به مشکلات به جای توانمندی‌ها
کاهش اضطراب و مثلث‌زدایی	یکسان بودن آسیب‌ها و مفاهیم اصلی
توجه به اثر جامعه بر کاهش تمایز خود	داشتن فنون محدود

پس از اتمام این مرحله مرحله دوم آغاز شد که از مشاوران خانواده خواسته شد تا براساس پنج سوال روی طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم نظر خود را درباره‌ی قابل قبول بودن این مزایا و معایب بیان کنند.

جدول ۴. مزایا و معایب نظریه‌ی سازه‌گرای ساویکاس

مزایا	معایب
توجه به مهارت‌ها و نگرش‌های لازم برای انطباق‌پذیری	بی‌توجهی به گذشته
توجه به معنای نهفته در روایت زندگی	تاکید بیش از اندازه بر داده‌های روایی به جای داده‌های عینی
روشن بودن ابعاد انطباق‌پذیری	تاکید بیش از اندازه بر فردیت
روشن بودن مراحل مشاوره	بی‌توجهی به قدرت خانواده در تصمیمات مهم زندگی
داشتن فنون روشن و مشخص	بی‌توجهی به نیروهای خانوادگی در تغییر روایت‌ها
نگاه خوش‌بینانه به توانمندی‌های انسان	تاکید بیش از اندازه بر فرهنگ، جامعه و روایت حاکم بر این دو

مرحله سوم: در این مرحله مزایا و معایب مستخرج توسط هفت مدرس مشاوره‌ی مسیرشغلی بررسی و تأیید شد. سپس ضریب توافق به کمک CVR محاسبه و بالاتر از ۰/۹۴ بود و اعتبار این نقد تأیید شد.

جدول ۵. مولفه‌های تلفیق دو روش نظری پس از بررسی نقاط ضعف و قوت دو نظریه

محورهای برگرفته از نظریه‌ی بوئن	فنون برگرفته از روش سازه‌گرایی
اصلاح سیستم هیجانی خانواده	تمرکز بر امکانات و بافت نه بر صفات، بهبود قدرت تصمیم‌گیری
اصلاح آموخته‌های بین نسلی	تاکید بر مهارت‌های مقابله مناسب، تغییر روایت زندگی،
افزایش تمایز خود	توجه به نقش‌های زندگی، بهبود قدرت تصمیم‌گیری، روشن سازی ارزش‌ها
ممانعت از شکل‌گیری مثلث	بهبود قدرت تصمیم‌گیری، تغییر روایت زندگی، داشتن وسعت نظر، پیگیری اهداف جدید
بهبود هنر گوش دادن	بازنویسی روایت زندگی، روشن سازی ارزش‌ها، تمرکز بر بافت
برقراری تعادل بین استقلال و نزدیک شدن	بهبود قدرت تصمیم‌گیری، روشن سازی ارزش‌ها، هدفمندی
مدیریت و اجتناب از واپس‌روی اجتماعی	هدفمندی، روشن سازی ارزش‌ها، داشتن وسعت نظر
مدیریت رابطه با خانواده‌ی گسترده خود و همسر	پیگیری اهداف جدید، تغییر روایت زندگی
اصلاح رابطه با همشیرها	هدفمندی، تغییر روایت زندگی، بهبود مهارت‌های مقابله، وسعت نظر

مرحله پنجم: در این مرحله تلفیق دوبسته توسط هفت مدرس دانشگاه در زمینه‌ی نظریه‌های مورد مطالعه بررسی و تأیید شد. سپس ضریب توافق به کمک CVR محاسبه و بالاتر از ۰/۹۷ بود

و اعتبار این نقد تأیید شد. دو مرحله آخر این تلفیق برای گنجایش این مقاله بود و در نوشتاری دیگر گزارش شده است. برای بخش سوم یعنی تطبیق مدل تلفیقی با مشاوره‌ی پیش از ازدواج، با توجه به اینکه مشاوره‌ی ازدواج از یک سو مربوط به قالب

خانواده و از سوی دیگر یک انتخاب مهم فردی است بر طبق نظر استاد ارهنما و مشاور محورهای مدل از نظریه بوئن و فنون از نظریه ساویکاس گرفته شد و به این ترتیب مدل ترکیبی با سه کارکرد

کارکرد مشاوره ی ازدواج	محور نظری	فنون راهگشای سازه گرای منطبق با مشاوره ی پیش از ازدواج
توانایی نگاه داشتن تعادل بین امتزاج و گسلس با همسر	جایگاه من در تمایز خود	ارزیابی روایت پذیری و هدفمندی
	جایگاه او در تمایز خود	ارزیابی روایت پذیری و هدفمندی
توانایی نگاه داشتن تعادل بین امتزاج و گسلس با همسر	وضعیت اضطراب من	ارزیابی قدرت تصمیم گیری و مهارت های تصمیم گیری
	وضعیت اضطراب او	ارزیابی قدرت تصمیم گیری و مهارت های تصمیم گیری او
توانایی نگاه داشتن تعادل بین امتزاج و گسلس با همسر	احساسات من نسبت به خانواده ام	ارزیابی گسلس عاطفی و وابستگی عاطفی به خانواده ی اصلی
	احساسات او نسبت به خانواده اش	ارزیابی گسلس عاطفی و وابستگی عاطفی به خانواده ی اصلی
توانایی نگاه داشتن تعادل بین امتزاج و گسلس با همسر	آموزش هدفمندی مهدفمندی برای حفظ روابط دو جانبه با حل گره های عاطفی گذشته، مشاهده ی خود به جای توصیف خود	آموزش هدفمندی، کنترل بر مسیر زندگی، بهبود اعتماد به خود، کنجکاوی برای داشتن زندگی بهتر و تعهد به وظایفی که باید برای اعتدال در رابطه پیاموزد
	توانایی نگاه داشتن حد تعادل بین هیجانان و خرد با چربش قدرت به سمت خرد	آموزش روشن کردن ارزش ها، هدفمندی، تصمیم گیری بر اساس اهداف روشن، پیگیری هویت جدید براساس اهداف زوجی
توانایی نگاه داشتن حد تعادل بین هیجانان و خرد با چربش قدرت به سمت خرد	توانایی نگاه داشتن حد تعادل بین هیجانان و خرد با چربش قدرت به سمت خرد	آموزش بهبود قدرت تصمیم گیری، روشن سازی ارزش ها، بهبود هدفمندی، تغییر هویت از فردی به هویت جدید زوجی
	توانایی نگاه داشتن حد تعادل بین هیجانان و خرد با چربش قدرت به سمت خرد	آموزش پذیرش روایت جدید زندگی، انطباق با شرایط زوجیت در عین دنبال کردن اهداف فردی در سایه ی اهداف خانوادگی
توانایی مدیریت واپس روی اجتماعی	توانایی مدیریت واپس روی اجتماعی	آموزش روشن سازی ارزش ها جهت حاکمیت عقل به جای هیجان، داشتن وسعت نظر
	توانایی عدم مثلث سازی و همسرداری	آموزش حل تعارضات زناشویی و ارتباطی، داشتن وسعت نظر
توانایی برقراری رابطه با همشیرهای طرفین	توانایی برقراری رابطه با همشیرهای طرفین	آموزش حل مسئله و شکل دهی روایت زندگی ارتباطات
	توانایی برقراری رابطه با همشیرهای طرفین	بهبود، شکل دهی به هویت جدید
توانایی مدیریت رنجش های بین فردی ناشی از اضطراب	توانایی مدیریت رنجش های بین فردی ناشی از اضطراب	آموزش گوش دادن، آموزش وسعت نظر، شکل دهی به روایت نو

ضریب CVR بالاتر از ۰/۹۶ است که دال بر اعتبار محتوایی این بسته بود.

نتیجه گیری

این پژوهش به دنبال آن بود که به این سؤال پاسخ دهد که مدل مشاوره پیش از ازدواج تلفیق نظریه ی بین نسلی بوئن و سازه گرای ساویکاس یا مدل بین نسلی سازه گرا و تطبیق این مدل برای مشاوره ی ازدواج از چه مولفه هایی برخوردار است. نتایج تحلیل محتوا نشان داد که مدل مشاوره ی پیش از ازدواج بین نسلی سازه گرا سه مفهوم شناخت خود و همسر، مفهوم تناسب و مفهوم تعامل و تعهد پس از

همانگونه که مندرجات جدول ۶ نشان می دهد ستون اول سه کارکرد مشاوره ی ازدواج را طبق نظر کاوه ای سدهی و همکاران (۳) و ستون دوم تطبیق مفاهیم محوری نظریه ی بوئن با این سه کارکرد و ستون سوم هماهنگ سازی فنون سازه گرایی را با محورهای نظری بوئن نشان می دهد. این مدل پس از آماده شدن وارد روند بررسی اعتبار محتوا شد و توسط هفت متخصص مشاوره - ی پیش از ازدواج به کمک محاسبه ضریب CVR بررسی شد. به این ترتیب که به این هفت متخصص پرسشنامه ای حاوی سوالاتی در زمینه ی ارزیابی هماهنگی دو بخش محوریت مشاوره و فنون با کارکردهای مشاوره ی پیش از ازدواج ارائه شد. نتایج نشان داد

طرف مقابل در ذهن دارد؛ احترام نشانه‌ی درک عمیق از افکار، واکنش‌ها، نظرات، ارزش‌ها و نگرش‌های همسر دارد که باعث احساس قدردانی در زوجین می‌گردد (۲۵)

از سوی دیگر در پیوندی که توأم با تعهد، احترام، دادن و گذشت است دیر یا زود اعتماد شکل می‌گیرد با این حال خوش‌بینی به همسر و اعتماد به وی نیز طرح‌واره‌ای است که حاصل ارتباطات والدین با یکدیگر و سایر اعضای خانواده است و اعتماد نیز در بافت خانواده آموخته می‌شود. در نهایت در ازدواج خوب صمیمیت تکلیف مهمی است که حاوی دو مولفه‌ی مهم صداقت و گشودگی است که هر دو در گرو سهیم کردن طرف مقابل در خودآشنایی‌هایی مناسب با موقعیت است. صمیمیت نیز رویدادی نیست که زوجین بتوانند یک شبه بیاموزند (۴).

اکنون سؤال مهم آن است که آیا این مدل مشاوره‌ی پیش از ازدواج برای ارزیابی آمادگی جهت ایفای تکالیف مذکور مناسب است؟ برای پاسخگویی به این سؤال می‌توان گفت از آنجا که هر یک از تکالیف مذکور نیاز به سابقه‌ی خانوادگی به یادگیری دارد؛ نیاز به تنظیم هیجان و مدیریت هیجانات دارد؛ نیاز به پیروی از عقل و عدم همرنگی از جامعه دارد؛ نیاز به دوری از فراقکنی و اصلاح دائم خود دارد؛ بنابراین نیاز به آموخته‌های خانوادگی مناسب دارد همچنین شواهد نشان می‌دهد که افراد مقدمات انجام این تکالیف را در خانواده‌ی گسترده می‌آموزند (۱۸) بنابراین ویژگی‌های مورد اشاره در روابط بین فردی را افراد در خانواده می‌آموزند و هنری است که حاصل فرهنگ بین نسلی است. طبیعتاً آمادگی برای انجام این تکالیف قبل از ازدواج باید در خانواده‌ی اصلی و طی رشد در خانواده مشاهده شود و در ارتباط با والدین تجربه شده باشد؛ این مدل با توجه به قدرت نیروی بین نسلی و فنون بهبود بخش آن‌ها، به این مهم توجه داشته است و به کمک فنون سازه‌گرایی می‌تواند بهبودی آن‌ها را امکان‌پذیر سازد بنابراین برای ارزیابی آمادگی تکالیف مذکور و انجام و بهبود آنها تناسب دارد.

نکته‌ی مهمی که در این مدل به آن توجه می‌شود آموزش است آموزش‌هایی که می‌تواند نواقص تربیتی را به نحوی جبران کند که احتمال تناسب و تعامل و تعهد پس از ازدواج فراهم شود. دیگر مزیت این مدل این است که در تلاش است تا به کمک فنون فردی مهارت‌هایی را که برای زندگی زوجی لازم است را بر اساس نظر سائیکس (۲۰۱۲) به زوجین بیاموزد از جمله تغییر روایت زندگی، هدفمندی، پذیرش هویت تاهلی، حل مسئله، مهارت تصمیم‌گیری، بهبود انطباق‌پذیری، یافتن وسعت نظر و روش‌سازی ارزش‌ها. همه‌ی موارد مذکور از جمله فنون سازه‌گرایی هستند که می‌توان به کمک آنها به مراجعان آموخت که مشکلات بین نسلی خود را کاهش دهند و در نتیجه تمایز خود آنان افزایش یابد و اضطراب آنان کاهش (۱۱)

این مدل حاوی محدودیت‌هایی است از جمله اینکه ابزارهای ارزیابی در این مدل در بخش شناخت خود و همسر، چگونگی گزارش نتایج به زوجین مشخص نیست و اینکه در چه شرایطی باید ازدواج ملغی شود مشخص نیست که می‌تواند در پژوهش‌های بعدی مورد توجه قرار بگیرد؛ به هر حال با توجه به اینکه آموزش برگرفته از این مدل در یک پژوهش آزمایشی اعتباریابی شده است

ازدواج را در بر می‌گیرد. در بعد شناخت، ارزیابی تمایز خود و طرف مقابل و اضطراب خود و طرف مقابل مورد توجه قرار گرفت. در بعد تناسب آموزش توانایی حفظ تعادل بین ابعاد امتزاج و گسلس، نزدیکی و استقلال، هیجانات و خرد، هماهنگی با جامعه و تقلید از جامعه و زوجیت با فردیت را در بر می‌گرفت در بعد توانایی و تعامل آموزش در زمینه‌ی برقراری رابطه با همشیره‌های خود و طرفین و خانواده‌های گسترده، عدم مثلث‌سازی، مدیریت واپس روی اجتماعی و مدیریت رنجش‌های بین فردی ناشی از ارتباط مورد توجه قرار گرفت.

در زمینه همسویی نتایج این پژوهش با سایر نتایج باید گفت تاکنون پژوهش‌های گوناگونی در زمینه مدل‌های آموزش و مشاوره ازدواج و ازدواج موفق انجام شده است از جمله قمری‌گیوی، رضازاده و صدری دمیرچی (۱۳۹۸) مدل مشاوره ازدواجی را معرفی کردند که شامل مولفه‌های فهم مزایای ازدواج، قرارداد خدا در کانون ازدواج، چگونگی شکل‌گیری ازدواج هدف‌مند، حل و فصل تفاوت‌های شخصیت، برقراری ارتباط و حل تعارض و موضوعات مربوط به صمیمیت و خیانت، امور مالی و شعله و نگره داشتن آتش عشق را در بر می‌گیرد؛ جعفریان و لبافی (۳) نشان دادند در شهر اصفهان اقتصاد اندیشی در انتخاب همسر از جمله علل ازدواج آسیب‌زا است؛ نظری، یوسفی و نشاط دوست (۵) طی پژوهشی نشان دادند که ویژگی‌های شخصیت و ترس‌های پیش از ازدواج رابطه دارند. مختاری و همکاران نیز به دنبال اصلاح سازه‌هایی بوده‌اند که مانع از ازدواج به هنگام در بین دختران می‌شود و از سوی دیگر جوکار و همکاران (۶) به تبیین تجرد نا به هنگام در بین مردان تحصیل کرده پرداختند همچنین جوکار، یوسفی و ترکان (۸) به تبیین ازدواج به هنگام نیز پرداختند. خانبانی و همکاران مدل مشاوره‌ی ازدواج موفق را معرفی کردند؛ کاوه‌ی سدهی و همکاران مولفه‌های مشاوره‌ی ازدواج خبره محور را معرفی کردند اما به هر ترتیب پژوهشی چاپ شده به موضوع مشاوره‌ی پیش از ازدواج بین نسلی سازه‌گرا نپرداخته بود که بتوان همسویی یا ناهمسویی نتایج را بررسی کرد (۲۴)

به هر ترتیب برای تبیین این مدل می‌تواند با توجه به تکالیف زندگی زوجی استدلال‌هایی را ارائه نمود. پژوهش‌گران شش تکالیف مهم را برای ازدواج موفق برشمرده‌اند که عبارتند از: برقراری پیوند معنادار که بخش مهمی از زندگی هر فرد به حساب می‌آید چنین ارتباطی در گرو فهمیدن، فهمیده شدن، همدلی کردن، همدلی دیدن، همراه شدن و همراهی کردن، توجه دیدن و توجه کردن، شنیده شدن و شنیدن؛ در عین حال در بسیاری از ارتباطات خوب می‌توان چنین ویژگی‌هایی را جستجو کرد اما ازدواج موفق در گرو تعهد است تعهد را می‌توان در انتخاب شریک زندگی برای تمام عمر و پذیرش او برای تمام عمر دانست؛ دادن یکی دیگر از تکالیف مهم ازدواج موفق است این ورای بخشش است اگر بخشش در قبایل خطاها تعریف شود دادن به معنای گذشت از چیزی برای همسر است این ویژگی‌ای است که در یک رابطه‌ی معمولی دوستانه مشاهده نمی‌شود همچنین این گذشت همراه با چشمداشت نیست که اگر با چشمداشت همراه باشد خودخواهی است. مولفه دیگر ازدواج موفق احترام به یکدیگر است این مولفه نشان از اهمیت

- 2020; 1(4): 164-178. doi: 10.22034/aftj.2022.242570.1007
8. Jokar, H., Yousefi, Z., Torkan, H. Exploring the Components of a Comprehensive Model Governing Successful Marriages: A Qualitative Study. *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 2022; 11(3): 148-155.
9. Bhati KS., Hoyt WT., Huffman KL. Integration or assimilation? Locating qualitative research in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 2014. 11(1), 98-114.
10. Khabazshirazi A, golparvar M, yousefi Z. Comparison of Cognitive-Social, Cognitive Information Processing, Constructivism and Acceptance and Commitment Methods on Students' Affective Capital Dimensions. *QJCR* 2022; 21 (82) :173-196
11. Savickas, M. (2019). *Career counseling* (pp. xvi-194). Washington, DC: American Psychological Association.
12. Bowen M. *Family therapy in clinical practice*. Jason Aronson; 1993 Dec 1.
13. Yousefi Z, Abedi M, Baghban I, Eatemadi O, Abedi A. Personal and situational variables, and career concerns: Predicting career adaptability in young adults. *The Spanish journal of psychology*. 2011 May;14(1):263-71.
14. Ahmadimehr, Z., Yousefi, Z., Gol Parvar, M. Exploration and Explanation the Marital Disillusionment among Married Women: Grounded Theory. *Journal of Applied Psychology*, 2020; 14(3): 290-269.
15. Ahmadimehr, Z., Yousefi, Z., Golparvar, M. The Effectiveness of Boen's Intergenerational Method Training on Family Relations and Systematic Family Variables. *Journal of Clinical Psychology*, 2020; 12(3): 25-34.
16. Miller RB, Anderson S, Keala DK. Is Bowen theory valid? A review of basic research. *Journal of marital and family therapy*. 2004 Oct;30(4):453-66.

بنابراین به مشاوران و آموزش‌گران این حوزه پیشنهاد می‌گردد تا در این مدل تعمق کنند و محورها و فنون آن را مد نظر قرار دهند. تعارض منافع: بدینوسیله به اطلاع می‌رساند که نویسندگان این پژوهش هیچگونه تعارض منافی ندارند.

References

1. Atashpour SH., Navabifar F., Golparvar M. The Effectiveness of Enneagram Typology Training Package on Emotional Self-Regulation of Couples in Premarital Stage. *QUARTERLY JOURNAL OF SOCIAL WORK*[Internet]. 2020;8(4 (30)):43-51.
2. Dehghani Sheshdeh Z., Yousefi Z. The Structural Equation Modeling of Desire to Divorce based on System, Psychological and Social Variables among High School Students' in Isfahan Mothers. *JOURNAL OF FAMILY RESEARCH*[Internet]. 2019;15(57):155-171.
3. Kavehei, S., Yousefi, Z., Torkan, H. Investigate the method of marriage counseling with marriage counseling experts and provide an expert-centered premarital counseling model. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 2022; 23(1): 26-37.
4. Sholevar GP. *The handbook of marriage and marital therapy*. 2013. Springer Science & Business Media.
5. Navabifar F, Atashpour S H, Golparvar M. Investigating the Efficacy of Nine Types of Personality (Enneagram) Training on Self-Control of Marriage Applicants. *HSR* 2021; 17 (2) :119-126.
6. Khanbani, M., Golparvar, M., Aghaei Jeshvaghani, A. Comparison of the Effectiveness of Successful Marriage Training and Choice Theory Training on Kind of Selection of Young Couples. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 2022; 23(2): 11-24.
7. Kavehi Sedehi, S., Yousefi, Z., Torkan, H. The Effectiveness of Expert-Centered Marriage in Improving the Ideal Image of the Spouse and the Perfectionism of Single Girls. *Journal of Applied Family Therapy*,

17. Erdem G, Safi OA. The cultural lens approach to Bowen family systems theory: Contributions of family change theory. *Journal of Family Theory & Review*. 2018 Jun;10(2):469-83.
 18. Sherman R, Fredman N. *Handbook of structured techniques in marriage and family therapy*. Routledge; 2013 Jun 17.
 19. Rostami, M., & Ghezelseflo, M. (2018). Examining the effects of the SYMBIS pre- marriage training on engaged couples' communication beliefs. *Journal of Family Psychology*, 5(1), 45-56.
 20. Afsari rad, S., Arefi, M., Golparvar, M. The Effect of Marital Enrichment Package Based on Reality Therapy on the Accountability and Empathy of Marriage Volunteers. *Women Studies*, 2022; 13(39): 40-21. doi: 10.30465/ws.2021.34583.3201
 21. Ekhtiari Amiri RE, Farahbakhsh K, Hormozi AK, Bejestani HS. Pre-marital counseling based on Islamic-Iranian culture. *Payesh (Health Monitor)*. 2018 Aug 15;17(4):431-42.
 22. Hsieh HF, Shannon SE. Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative health research*. 2005 Nov;15(9):1277-88.
 23. Selvi AF. Qualitative content analysis. In *The Routledge handbook of research methods in applied linguistics* 2019 Dec 6 (pp. 440-452). Routledge.
 24. Mokhtari, S., Yousefi, Z., Manshaei, G. The Effectiveness of Schema-Based Premarital Education on Fear of Marriage and Schema Modes in Single Girls. *Community Health Journal*, 2022; 16(3): 1-13.
- Peterson GW, Bush KR, editors. *Handbook of Marriage and the Family*. New York: Springer; 2013.